

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Meyeri S. Literarum Doct. & Prof. Uxor Christiana Sive De Conjugio Inter Duos Deque Incestu Et Divortiis, Dissertationes Tres

Meier, Johannes

Amstelædami, 1688

Cap. VIII. An exempla Hezron, Caleb, Ierahmeel, Assur, Iesriel (seu potius Manasse) Ieharim, posteriorum Israelis, de quibus in 1. libro Paralip. ac Mosis, Gideonis, Iairi, Ebzanis, Ebdonis, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-40272

CAPUT VIII.

An exempla Hezron, Caleb, Jerahmeel, Assur, Jeshiel, (seu potius Manasse) Jeharim, posterorum Israelis, de quibus in 1. libro Paralipom. ac Mosis, Gideonis, Jairi, Ebzanis, Ebdonis, gubernatorum & judicum, nec non Elkana, polygamiam probent.

TAndem Theophilus Aletheus Thesi LXXIV. hæc esse dicta & exempla polygamica, dicit, quæ in Mose reperiuntur, se autem non dubitare, quin plura fuerint exempla a Mose brevitatis studio omissa, sicut ex primis capitibus Chronicorum etiam appareat, plures, uti Hezron 1 Chron. 11. 9. 21. 24. Caleb cap. 11. 46. seqq. Jerahmeel cap. 11. 26. Assur cap. 17. 5. Jeshiel (vel Menasse) cap. 71. 14. Jeharim (vel Scharajim) VII. 8. fuisse πολυγάμους, quorum nulla in antecedentibus libris mentio. Quin imo ipsi Mose Iosephum binas uxores, Tharbin Æthiopiæ Regis filiam, & Zipporam Iethronis seu Raguelis tribuere.

II. Respond. post ea, quæ supra in genere omnibus opposita sunt, nos minime negare, quin præter recensitos in S. literis, plures in populo Dei fuerint polygami, *multas enim habuerunt uxores*, legimus 1 Chron. VII. 4. ubi adnotat Grotius, *causam polygamias illo tempore, spem multa sanctaque sobolis fuisse, corruptis gentibus aliis*. Ideoque omnes illos, quorum mentio non in Genesi, sed Paralipomenis, supra Cap. 1. Thes. VI. hujus Sectionis IV. adduximus. Qua occasione & intentione illi plures sibi junxerint, in Catalogo non additur, in quo nonnulla obscura sunt & intricata. Sub lege tamen, præter gubernatorum & Regum polygamiam, vix quidquam legimus. De Hezron non adeo constat, utrum simul plures habuerit, an successive. Hodsam & Baaram 1 Chron. VIII. 8. 9. Tremellius & Iunius eandem esse volunt, atque Paraphasis Chaldæa אשחודא בנערה יתא ווליר in margine Codicis M S. *illa est Hodsa*.

III. De Mose quod ex aliis narrat Iosephus *Archæol.* l. II. c. v. fabula esse videtur. Quamvis ei magna fides historica habenda, non tamen tanta, quanta scriptori Hagiographo. Erravit enim in multis. Credendum ei cum primis in us, quorum ipse fuit *αὐτόπτης*, v. gr. quæ vidit in templo, & quæ contigerunt

H IV

G g

ipsum

ipfius tempore. Philo Iudæus *S. Legis allegoriarum lib. III.* teftatur, quod τὴν Ἀιθιοπίαν αὐτὸς ὁ θεὸς ἠρμόσατο Mofi *Æthiopiffam Deus ipfe conjunxerit.* Non meminit alterius. Ipfeque Athanaſius fatetur, in Scriptura ſacra, & in vita Moſis a Philone conſcripta, & in Eutychie annalibus, & in Artapano apud Euſeb. de præparatione Evangel. talis matrimonii nullum extare veſtigium. Seldenus *de Jure Nat. & G. l. v. c. VI.* *Quin & Iosephus,* inquit, *neſcio unde edoctus, binas uxores, Tharbin, Æthiopia regis filiam & Sepphoram Raguelis ſeu Iethronis (qua in S. literis unica eſt) Moſi ipſi tribuit, lib. 2. Archæol. cap. v.* Sed addit: *Id quod velut fabuloſum rejiciunt viri docti.* Abulentiſ, ne Iosepho fidem abroget, utramque ſucceſſive habuiſſe, putat, repudiata priore, quæ Moſem redeuntem in Ægyptum ſequi noluiſſet. Aſt unde id conſtat? dicitur, non probatur.

IV. Accedit, quod I. Paralip. xxii. 14. ſeq. optima fuiſſet occaſio recensendi ea, quæ omiſit Moſes, ſed nihil ejus rei legimus. Quod autem dicitur Num. xii. 1. de uxore *Æthiopiffa*, ut vulgo a Græcis exponitur, quam quidam reginam Æthiopiæ faciunt, id ex falſa vocis ſignificatione, falſæ hiſtoriæ occaſionem & argumentum dedit. Cum מִצְרַיִם *Cuſchit* uxor Moſis Zippora dicatur, id eſt Midianitiſ, quod Midian Cuſæ pars eſſet, ut conſtat ex Gen. x. 7. & cap. xxv. Hab. iii. 7. & in erudito opere Geographico ſacro. p. 1. f. *Phaleg.* l. iv. c. 2. fuſe demonſtrat Sam. Bochartus, מִצְרַיִם eſſe Arabiam, & Cuſchæos eoſdem eſſe cum Scenitiſ & Sarceniſ. Quod Fr. Junius, Piſcator, Ainſwortus comprobant.

V. Adde, quod Hebræi omnem cauſam murmuris Mirjami Num. xii. 1. ſeqq. faciunt uxoriſ neglectum, & abſtinentiam Moſis ab uſu conjugii, ex metu legalis pollutionis Lev. xv. 16-31. & prohibitione iſta Exod. xix. 15. quia ſemper propinquabat ad Deum. Quod accurate exſecutus eſt Abarbenel *Comment. in legem fol. 290. col. 1. 2.* Querelam hic inſtitutui a Mirjam ſuper ſejunctiōnem uxoriſ Zipporæ, cum tamen eam ductam gentiſ vel formæ vitio ſejungere nequeat, quod conjugium cum prophetia, ac commercio cum Deo, conſiſtere poſſit; item quod nulli injuria faciendā, & lex de propagatione generiſ humani ſit ſervandā. An taliſ diſcuſſus & ſermo interceſſerit inter Mirjam, Aaronem & Moſem, pro certo ſtatui nequit. Ex devotione Moſem uxore abſtinere potuiſſe aliquando, facile concedimus, minime vero ob atrum colorem, quod minus delicata eſſet Zippora, ut fingere ſolent.

VI. His

VI. His propositis exemplis, subjungit Theoph. Aletheus Thefi LXXV. LXXVI. *Utcunque se res habeat, certum esse, veteres maximi fecisse observationem precepti Gen. 1. 28. Crescite & multiplicamini.* Inculcat denuo necessitatem matrimonii, & multas nugas agit, quæ non sunt dignæ lectione, quibus ipse & Ath. Vincen- tius 19 integra folia implent, *de cœlibatu, Castratione & scortatione Clericorum.* Quæ legant illi, quorum id scire refert. Traditio Ge- maræ Babylonicæ & Maymonidis cap. x. & xiv. *De connubiis, fas esse, quotcunque etiam centum uxores, sive simul omnes, sive alteram post alteram ducere, modo illi potestas fuerit alimenta & victum suppe- ditandi,* pugnat cum tota Scriptura. Ne quidem Regi, juxta Hebræorum opinionem, ultra 18 ducere fas erat, ut supra visum.

VII. Subnectunt Thefi LXXVII. Gideonis Iudic viii. 30. 31. Iairi cap. x. 3. 4. Ebzanis cap. xii. 8. 9. Ebdonis cap. xii. 13. 14. *πολυτέκνων* & consequenter *πολυγάμων*, item Elkanæ 1 Sam. 1. patris Samuelis, maximi prophetæ, exempla. Addit Ath. Vin- centius Simsonem ex historia Iudicum xiv. & seqq. De quibus omnibus repeti posse, dicit, argumenta pleraque supra in exem- plis Patriarcharum deducta.

VIII. Respond. 1. in genere, & nos responsa nostra ad illa ar- gumenta commendare Sect. 111. cap. 111. iv. v. 2. in specie; quamvis Gideon sanctis annumeretur Heb. xi. 32. qui multa bene- ficia præstitit populo Israelitico, vocatus & confirmatus a Deo, ad liberandum populum, fuit tamen non caruit nævis; quia in ido- lolatriam prolapsus Iudic. viii. 27. quod & Salomoni, aliisque accidit. Adeoque mirum non est, si mores & vitam non ubique legi Dei conformem instituerit, & scortationem corpoream cum spiritali sociaverit, consuetudine tunc plurium ducendarum uxo- rum introducta. Sed pœnitentiam procul dubio egit, cum mor- tuus dicatur *in senectute bona* Iud. viii. 32. quæ phrasis alias adhibe- tur de obeuntibus morte beata.

IX. Idem iudicium ferendum de Iairo Iud. x. 3. 4. si fuerit po- lygamus, quod expresse non dicitur. Triginta enim filii ex di- versis uxoribus successive ductis nasci potuerunt. De Ebzane legi- mus, quod filiis suis tantum unam uxorem singulis adduxerit cap. xii. 8. 9. Et licet Ebzan & Abdon ita divites fuerint prole, inter omnia illa matrimonia, tamen ne unicum quidem filium habue- runt successorem, qui Israelem iudicaret. Dum enim adhuc vive-

ret, mortui sunt omnes filii ejus, successitque illi paulo post Simson ex sterilibus natus parentibus.

X. Eum hac refert Ath. Vincentius, quod primum Philistæam, deinde meretricem (illam solenniter, hanc per concubitum) demum aliam Delilam in matrimonium cepit. Resp. 1. primam quod attinet, res erat a Domino Iud. xiv. 4. quod parentes ignorabant; quærebat occasionem, אנה. Id ergo unicuique imitari non licet. 2. nupsit uxor Simsonis socio ejus cap. xv. 20. quod tamen non erat in ejus potestate; rogandus erat Simson, qui ei non remisit nuncium, quia ad ipsam rediit cap. xv. 1. & doluit, alteri matrimonio junctam com. 3. seq. Pater offert sororem com. 2. contra Levit. xviii. 16. quam negligens convertit se Hazzam cap. xvi. 1. ad *meretricem* vel *cauponariam*, ut putat Vatablus, non animo turpi & libidinoso, sed oblata occasione. Dein amat mulierem in valle Soreki, cujus nomen *Delila* comm. 4. seqq. quam veram ejus uxorem fuisse rentur nonnulli, sed non legitur deduxisse in domum suam. Ideoque plerique Interpretes eam meretricem esse volunt, quod Satrapæ Philistinorum cum ea tam fidenter agant oblata pecunia, quod sane meretricium magis, quam uxorium amorem declarat. Ex quibus omnibus liquet, Simsonem graviter peccasse. Nemo enim, credo, existet, qui scortationem & libidinem Simsonis probare queat, contra vii. Decalogi præceptum perpetratam.

XI. Denique præterire non possum ne illi, quibus Hebræum textum inspicere non contingit, seducantur, quod Ath. Vincentius verbis illis Iudic. xiv. 18. *Nisi arassetis vitula mea, non invenissetis anigma meum*, juxta cum Ad. Beverland obscœnum sensum affingat, præeuntibus aliquo modo R. Levi, Græco & Syro interpretibus, *nisi subegissetis*, vel *seduxissetis*, τὴν δάμαλιν *vitulam meam*. Suspiciatum scilicet esse Simsonem, uxorem, seu Delilam suam, scortatam esse cum uno ex illis, sicut actus Venereus *molendi* vocabulo exprimitur Iob. xxxviii. 10. Verum enimvero Hebræa vocabula aliud dicunt *לילא חרשתי* *nisi arassetis* (non vitulam meam, sed) *in vitula mea*, quæ differunt. Itaque Philistæi Simsonis vitulam non ararunt, sed ea ad arandum usi sunt. Arare metaphorice hic est rimari, investigare, quod aratorum est, qui terram aratro & rastro rimantur. Hinc Targum ita reddit *לילא חרשתי* *nisi investigassetis*, rimati, aut perscrutati essetis *per uxorem*

rem meam. Nisi sponsæ meæ opera uli fuissetis, non invenissetis propositum & ænigma meum.

XII. Tandem Elkana dicitur habuisse duas uxores 1 Sam. i. 2. Athan. Vincentius dicit, Hannam, ex qua generavit Samuelem, ultimo loco nominari, & videri secundo loco, post priorem, ductam. Si vero polygamia esset peccatum, nil aliud fuisse, quam scortum, & sic Samuelem ex scortatione natum, adeoque spurium, qui non poterat venire in congregationem Domini Deut. xxiii. 1. Resp. mera hæc sunt cerebri figmenta. De spuris & loco Deuteronomii supra vidimus Sect. 111. cap. iv. Th. xiv. Falsum est, Hannam ultimo loco nominatam & posteriorem ductam, cum ea prior nominetur com. 2. Petrus Martyr, *Hannam*, inquit, *priorem duxerat, eamque habuit sue pubertatis uxorem, sed cum sterilis esset, alteram duxit.* Illa ergo non fuit scortum, sed vera uxor, atque ita cadunt, quæcunque huic figmento superstruxit. Postquam aliquot jam annos in conjugio egisset, neque ullam de Hanna prolem suscepisset, cupidus liberorum, non sine Hannæ consensu, Peninnam duxisse videtur, sicut Abraham Hagarum, pro consuetudine istius temporis.

XIII. Abarbenel notat, quod, si fuerint duæ *Ramoth Zophoth* שהימה חנה מהרמה האחת והיתה פנינה מהרמה השנית ולזה אמר שהיה הוא Hanna fuerit ex una Rama, & Peninnah ex Rama altera, ideoque dictum, quod sit ex Ramathajim. Quicquid hujus sit, in eo minus recte fecit, quod alteram uxorem induxerit, cum fuisset exspectanda Dei gratia & benignitas, qua liberi suscipiuntur. Quemadmodum etiam incommoda polygamia sensit, quibus eam Deus, ut sibi ingratam, castigavit. Recte Grotius ad com. 6. *Raro contingit domus tranquilla iis, qui plures uxores habent.*

CAPUT IX.

Famosum & speciosum exemplum Davidis, cui Deus mulieres Saulis in finem dedisse dicitur 2 Sam. xii. 8. non probat, polygamiam esse licitam, Deoque placentem.

PRæcipuum, quod urget post Theophilum Aletheum Arcuaris, exemplum est Davidis, cui mandata videtur polygamia 2 Sam. xii. 8. in qua propterea multus est pag. 136. 137. 138. Variæ fuerunt Regi Davidi uxores, Michal Saulis filia 1 Sam.